

ДОЗВОЉЕНО ЈЕ ОДРЕЂИВАЊЕ И НАПЛАЋИВАЊЕ РАЗЛИЧИТИХ ЦЕНА ЗА ИСТЕ ПРОИЗВОДЕ РАЗЛИЧИТИМ КУПЦИМА

Ово понашање, познато као „ЦЕНОВНА ДИСКРИМИНАЦИЈА“ често представља један од видова злоупотребе доминантног положаја учесника на тржишту. Различитим продајним ценама утиче се на структуру трошкова купца, чиме се неки од њих доводе у неповољнији конкурентски положај у односу на друге. Исти ефекат може се постићи и рабатном политиком која није у складу са правилима о заштити конкуренције. По правилу, КОЛИЧИНСКИ РАБАТИ НИСУ У СУПРОТНОСТИ СА ЗАКОНОМ. У одређеним случајевима, различите цене за поједине категорије купаца или корисника услуга, нису у супротности са правилима конкуренције (нпр. различите цене превоза за запослене, пензионере, студенте и ђаке).

КАРТЕЛСКО ДОГОВАРАЊЕ МОЖЕ БИТИ И УСМЕНО

КАРТЕЛ СЕ СМАТРА НАЈТЕЖИМ ОБЛИКОМ ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ, због чињенице да су учесници у споразуму искључили међусобну конкуренцију и тиме створили услове за повећање цена или погоршање односно спречавање побољшања квалитета, унапређења производа, иновација, обима производње или продаје производа и услуга. КАРТЕЛСКИ СПОРАЗУМ МОЖЕ БИТИ ПИСАНИ, УСМЕНИ, ИЗРИЧИТ ИЛИ ПРЕЂУТАН. Може трајати у дугом временском периоду, али и само једнократно.

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ КОНКУРЕНЦИЈЕ ШТИТИ МАЛЕ ФИРМЕ ОД АКТИВНОСТИ ВЕЛИКИХ КОМПАНИЈА

Законом о заштити конкуренције, Комисији су дате надлежности и овлашћења ДА СПРОВОДЕЋИ ЗАКОН ОМОГУЋИ РАВНОПРАВНЕ УСЛОВЕ ЗА ТРЖИШНУ УТАКМИЦУ СВИХ УЧЕСНИКА НА ТРЖИШТУ, независно од њихове величине или облика власништва. Комисија штити конкуренцију на тржишту, а не конкуренте од других конкурентата. Санкционисањем учесника на тржишту који је повредио конкуренцију и налагањем одређених мера понашања или структурних мера, индиректно се штите и други учесници на том тржишту од поселдица незаконитих активности починиоца повреде.

ИСТИНЕ
И ЗАБЛУДЕ
О ЗАШТИТИ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

МОНОПОЛ ЈЕ ЗАБРАЊЕН

Монопол је ОБЛИК НЕСАВРШЕНЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ где већи део понуде контролише један учесник на тржишту. Најчешће се јавља у производњи добара и пружању услуга код којих не постоје супститути, у гранама у којима је улазак конкурената веома отежан. Међутим, не постоји знак једнакости између монопола и повреде конкуренције. Закон о заштити конкуренције КАО ПОВРЕДУ КОНКУРЕНЦИЈЕ ВИДИ ОНЕ АКТИВНОСТИ ГДЕ СЕ МОНОПОЛ ЗЛОУПОТРЕБЉАВА. Комисија не треба да спречава оне учеснике на тржишту који су спремни да улажу у иновације и квалитет својих производа и услуга. Уколико тржишни учесник који има монополски положај на тржишту ограничава, нарушава или спречава конкуренцију, поступа у супротности са Законом, односно крши правила конкуренције.

САМО МОНОПОЛИСТА ИМА ДОМИНАНТАН ПОЛОЖАЈ НА ТРЖИШТУ

Учесник на тржишту има доминантан положај када због своје тржишне снаге може да се, у значајној мери, понаша независно у односу на конкуренте, купце, добављаче или потрошаче. Овакав положај одређеног учесника на тржишту не мора да значи да он има и монопол на тржишту. Монополиста је увек и доминантан учесник на тржишту, а супротно није увек тачно. Попут монополског, НИ ДОМИНАНТАН ПОЛОЖАЈ НА ТРЖИШТУ НИЈЕ ЗАБРАЊЕН. Тржишна снага се одређује у односу на релевантне показатеље, посебно структуру релевантног тржишта, стварне и потенцијалне конкуренте, економску и финансијску снагу, степен вертикалне интегрисаности, предност у приступу тржиштима снабдевања и дистрибуције, препреке за приступ других учесника на тржишту и слично.

УЧЕСНИЦИ НА ТРЖИШТУ МОГУ БИТИ И ФИЗИЧКА ЛИЦА

Свако правно или физичко лице које, непосредно или посредно, стално, повремено или чак једнократно учествује у промету робе, односно услуга, независно од његовог правног статуса, облика својине или држављанства представља учесника на тржишту на кога се односе одредбе Закона о заштити конкуренције. УЧЕСНИК НА ТРЖИШТУ МОЖЕ БИТИ ПРИВРЕДНО ДРУШТВО, ПРЕДУЗЕТНИК, АЛИ И ДРЖАВНИ ОРГАН, ОРГАН ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, СИНДИКАТ, УДРУЖЕЊЕ, СПОРТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА, УСТАНОВА, ЗАДРУГА, ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ И ПРИВРЕДНО ДРУШТВО КОЈЕ ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА.

СВИ УЧЕСНИЦИ У КАРТЕЛУ МОГУ БИТИ ОСЛОБОЂЕНИ ОД КАЗНЕ КРОЗ ПОКАЈНИЧКИ ПРОГРАМ

Учесник рестриктивног споразума - картела КОЈИ ПРВИ ПРИЈАВИ његово постојање или достави доказе на основу којих Комисија за заштиту конкуренције може да донесе решење о повреди конкуренције може да буде ОСЛОБОЂЕН ОД ОБАВЕЗЕ ПЛАЋАЊА НОВЧАНОГ ИЗНОСА КАЗНЕ. Учеснику картелског споразума који се није пријавио први, али ипак пружи Комисији одређене квалитетне доказе, казна која би иначе била одређена, може бити умањена. Ову врсту ослобађања, односно умањења не могу да добију иницијатори картелског споразума.

КОНКУРЕНЦИЈА И КОНКУРЕНТНОСТ НИСУ СИНОНИМИ

КОНКУРЕНТНОСТ је способност земље да у слободним и равноправним тржишним условима производи робе и услуге које пролазе тест међународног тржишта, уз истовремено задржавање и дугорочно повећање реалног дохотка становништва. КОНКУРЕНЦИЈА ЈЕ ЈЕДАН ОД ОСНОВНИХ ПРИНЦИПА ТРЖИШНЕ ЕКОНОМИЈЕ. Претпоставља се да се учесници на тржишту међусобно такмиче за купце својих производа или услуга, те да је свака пословна активност предмет конкурентског притиска од стране других учесника на истом тржишту.

ПОДНОСИЛАЦ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ СТИЧЕ СТАТУС СТРАНКЕ У ПОСТУПКУ

Иницијативу за покретање поступка повреде конкуренције Комисији може поднети свако правно или физичко лице, државни орган или организација. Подносилац иницијативе нема статус странке у поступку. Комисија на основу достављених иницијатива може покренути поступак по службеној дужности, а ИДЕНТИТЕТ ПОДНОСИОЦА ИНИЦИЈАТИВЕ МОЖЕ БИТИ ЗАШТИЂЕН, ако он то жели. Комисија је у обавези да подносиоца иницијативе обавести о њеном исходу, а на његов захтев да обавештава и о току евентуално покренутог поступка.

НИЈЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ ДА УВОЗНИК ИЛИ ВЕЛЕТРГОВАЦ ОДРЕЂУЈЕ ФИКСНЕ ИЛИ МИНИМАЛНЕ ЦЕНЕ ПО КОЈИМА ЋЕ КУПЦИ ДАЉЕ ПРОДАВАТИ ЊЕГОВУ РОБУ ИЛИ УСЛУГЕ

ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНА У ДАЉОЈ ПРОДАЈИ подједнако је неприхваљиво за продају у класичним продавницама и за продају преко интернета. Продавац би под одређеним условима могао да одреди максималну или препоручену продајну цену, али само уколико се на тај начин не омогућава утврђивање фиксних или минималних продајних цена принудом, условљавањем пословања или пружањем додатних погодности.

www.kzk.gov.rs

